

Molnár Sára

SZENTESTE

A kórház folyosóján várunk már lassan egy órája. Két összeforrasztott, sárgásfehér műanyagszéken ülünk, egyikén anya, a másikon én, Öcsi anya ölében alszik. Az ülőke szélei le vannak törve, a kötött nadrágomból minden moccanásra kihúzza a szálát. Hideg van, a kabátunkat le sem vesszük. Kint már egészen sötét van, bent is félhomály. Csak a folyosó végén ég egy villanykörte. A halvány fényben hosszúra nyúlnak az árnyékok, a linóleumpadlón kísérteteknek látszunk.

Vécére kell mennem. Anya biztat, hogy keressem meg egyedül. Óvatosan végigmegyek a folyosón, a villanykörte irányába. Megvan a vécé, az ajtó nyitva, belátok messziről. Megcsap az átható klór- és hűgyszag. Mély levegőt veszek kint, aztán próbálok nem lélegezni a vécében. Elzsibbadok, de legalább nem érzem a szúrós pisiszagot. A falról tenyérszíni foltokban hullik a vakolat. Bemegyek a fülkébe, a vécékagyló belül sötétsárga a vizelettől, az ülőke hiányzik. Megtartom magam a kezemmel, hogy ne kelljen ráülni. Lehúzni nem lehet, a víztartály hiányzik. Már csak kezet kell mosnom, és mehetek. A csapból csak hideg víz folyik, nagyon vékonyan, elzárni nem lehet. Ahogy mosom a kezem, a vécéablakon keresztül meghallom a kántálókat. Szenteste van még mindig, hasít belém a felismerés, pedig mintha egy év telt volna el reggel óta. Szédülök, hát kiengedem a levegőt, aztán jó alaposan megmosom az arcom. A víz jéghideg. Próbálok nem gondolni arra, ami apával történt.

Ahogy kilépek a vécéből, látom, hogy anya előtt áll valaki. A görbe testtartásáról ráismerek. Mureşan az, apa főnöke a gyárból. Látom, hogy anya a könnyeit törölgeti, bennem meg elkezd forrni a harag. Ő az oka mindennek. Ő vitte be apát szenteste a gyárba, pedig a délelőtti műszakot már ledolgozta. Lehunyom a szemem, és azt képzelem, hogy Mureşan nincs itt, és nem is láttuk ma egész nap, apával pedig nem történt semmi. Normális karácsony van, úgy, mint minden évben. Apa csak délelőtt dolgozik, direkt cserélte el az esti műszakot a délelőttivel, hogy karácsony este otthon lehessen velünk.

Mi pedig anyával készülődünk az ünnepre, Öcsi mellettünk totyog. Öröm van, izgalom, finom illatok.

Először szaloncukrot főzünk anyuval minden évben, mert a boltban nem lehet kapni. Idén zserbósat csinálunk: darált dió, baracklekvár, méz, kívül kakaómáz. A kakaómáz soha nem sikerül, ragadós marad, de így is finom. Majd legfennebb lenyaljuk a papírt. Van ugyan néhány régi bolti szaloncukrunk is, de azok olyan kemények, hogy már nem lehet megenni őket, de azért minden évben felakasztjuk ezeket is dísznek a fára. Egész évben gyűjtjük a sztaniolt karácsonyra, minden csokis papírt elteszünk. Most előveszem őket, a körmömmel kisímítom rajtuk a gyűrődéseket. Aztán fehér papírkockákat vágok zsírpapírból, és kirojtozom a szélüket. Az jön alulra, felülre a sztaniol.

Anya tésztát gyúr bejglinek. A liszttel meg a cukorral hónapokig spóroltunk, hogy karácsonyra legyen. Anya félretette a margarint is. Kicsit avas már, de a bejgliben nem fogjuk érezni. Diót, mákot nagymama adott, úgyhogy van minden. Egy hete voltunk nála, apa szülőfalujában, akkor hoztuk el, a savanyúkáposztával meg a hússal együtt.

Amíg kel a tészta, anya felrakja a töltött káposztát főni, én meg diót festek ezüstszínűre. Néhány piros almát is kiválasztok, és fogpiszkálót szúrok beléjük, hogy fel tudjam kötni őket a fára. Aztán leveszem a szekrény tetejéről a kartondobozt, és kipakolom belőle a karácsonyi díszeket. Piros meg ezüst gömbjeink vannak. Az ezüstmömb görbe tükör, krumpliorrom van benne, és széles arcom. Nevetek, bele a gömbbe. Egyéb díszek is vannak a dobozban: madárka, télapó, csizmacska, hópehely. Öcsinek ezek a kedvencei. Az égősor is itt van, apu készítette, mint minden lámpát nálunk a lakásban. Apu villanyszerelő, de mindenhez ért. A karácsonyfa fém tartóját is ő készítette: a vasat szép pirosra festette, és a lábait girlandokba hajlította. Senkinek sincs ilyen, csak nekünk.

Most beszél Vera néni a szomszédból, hogy a bulvárdon narancsot osztanak. Nem tudom, mikor láttam utoljára narancsot.

- Elmegyek venni! - mondom anyunak azonnal.

- De nagyon hosszú a sor! - mondja Vera néni. Anyu lemondóan csóválja a fejét, nem hiszi, hogy kapunk, de azért ad pénzt meg egy zacskót.

Tényleg hosszú a sor, az elejét nem is látom. Fekete zsinór a fehér hóban. És egy tapodtat sem haladunk előre. Még nem kezdték el osztani, mondja valaki a sorban. Sokáig várunk, én addig hógolyókat

gyúrok, és a fákra dobálom. Egyszer csak megindul a sor, egészen gyorsan haladunk. El is érjük a bódét, most én kerülök sorra, készítem a pénzt meg a szatyrot, mikor az elárusítónő kiüvölt a bódéból, hogy elfogyott, és bevágja az orrom előtt a faablakot. Az emberek kicsit zúgolódnak, aztán feloszlik a sor, hazamennek. De én nem tudom elhinni, hogy éppen előttem fogyott el. Körbejárom a bódét a térdig érő hóban. A deszkákon rések vannak, belesek a bódéba. Nem látok semmit, de narancsszagot érzek. Bekopogok. A nő kinyitja az ablakot, csodálkozik.

- Hát te mit akarsz, miért nem mész haza? - kérdi.

- Mitől van narancsszag, ha elfogyott a narancs? - bukik ki belőlem, pedig nem akarnék szemtelen lenni.

A nő ijedten körbenéz, aztán mikor látja, hogy csak ketten vagyunk, megenyhül és kimér egy kiló narancsot a zacskómba:

- De most aztán tűnés, értetted?

Apu otthon van, mire hazaérek, és már be is állította a karácsonyfát a tartóba. Ketten díszítjük fel, amíg Öcsi alszik. Felakasztjuk a diókat, az almát, a gömböket, majd az égősort is. Aztán a konyhában várjuk Öcsivel az angyalt. Én igazi farmert kértem, nyugatit, mert minden barátnőmnek van már. Vajon sikerült-e beszerezni az angyalnak?

Anyu most kitarja a szoba ajtaját. Sötét van, Öcsi megijed, én pedig attól félek, hogy elvették a villanyt, de anyu aztán felkapcsolja a karácsonyfán a fényeket. A fa alatt ott vannak az ajándékok, szépen becsomagolva, és a narancs is, amit vettem. Anyu azt mondja, először vacsorázzunk, utána nézzük meg az ajándékokat.

Szeretnék meggyújtani egy gyertyát a karácsonyfán, mielőtt elénekelnék a Mennyből az angyalt. Kicsit ügyetlenkedem a gyufával, de aztán sikerül. Szép hosszú sárga fénye van, a vége piros. Az összes gömbön tükröződik. Öcsi mellettem áll, tetszik neki, meg akarja fogni a lángot. Kapnám el a kezét, de feldöntöm a gyertyát, és a gömbökben hirtelen sárga lángtengert látok. Kigyulladt a karácsonyfánk. Sikítok, anyu elkapja Öcsit, apa pedig felkap egy takarót, és ráteríti a fára. A karácsonyfa eldől, reccsennek a gömbök, de a tűz elalszik. Éppen akkor lép be Vera néni, hogy boldog karácsonyt kívánjon.

- Jaj, Istenem, mi történt? - csapja össze a kezét. - Még bajt hoz rátok!

- Nem vagyunk babonások - jegyzi meg anyu halkán, miközben a gömbszilánkokat söpri össze.

Visszaállítjuk a fát a helyére, a kormos felét a fal felé fordítjuk. Fenyőillat helyett most füstszag van. Öcsi keservesen sír. Anyu vigasztalja, hogy így is szép a fa, gömböt meg veszünk majd újat.

- Vacsorázzunk - mondja, és gyorsan feltalálja a vacsorát. Töltött káposzta van, csomborral, kaporral, babérlevéllel. Hozzá még tejfölt is kapott a piacon. Igaz, hogy fel van lisztezve, de mégiscsak tejföl.

Éppen nekilátunk az evésnek, amikor kopognak. Apa főnöke lép be, Mureşan. Anyu elsápad, harag villan a szemében. Mikor Mureşan megjelenik, akkor apának mennie kell.

- Sajnálom! - mentegetőzik, - de tudod, hogy Kovács milyen, már megint részegen jött be dolgozni, és defekt van, áll az egész pékség. Ha nem jössz azonnal, holnap nem lesz kenyér a boltban!

Kenyér amúgy sincs soha a boltban. Akkor apunak miért kell elmennie? Vagy ha van is, kőkemény, biztosan nem előző éjszaka sütötték. Frisset csak akkor eszünk, ha apu hoz a pékségből, vagy ha anyu otthon süt.

- Nem ehetné meg nyugodtan a vacsoráját? - kérdi anyu.

De apu feláll, kapkodva készül. Anyu az ételhordóba pakol neki töltött káposztát és bejglit.

Kovács apu egyetlen villanyszerelő kollégája, mióta Florin meghalt, és részeges, ezért apa nagyon sokat dolgozik helyette. Florin is ivott, azt mondta apa, aztán egyszer be akart szállni a liftbe a kilencediken, ahol lakott, de a lift a tizediken volt, ő meg lezuhant, és a liftaknában halálra zúzta magát.

Már ágyban vagyunk, amikor Mureşan megint jön. Kapkodva veszi a levegőt, még a kabátja sincs begombolva. Azt mondja, baj van, aput megrázta az áram. Kovács felébredt az öltözőben és rákapcsolta, miközben apu szerelt. Szerencséje volt, mert azonnal leesett a ládáról, amin állt, így gyorsan elengedte a vezetékét. De még nem tért magához.

- Akkor most hol van? - kérdi anyu ijedten.

- Kórházban - néz rá gondterhelten Mureşan, és hogy odavisz minket autóval, ha akarjuk, mert a busszal nagyon sokáig tart.

Kinyitom a szemem, Mureşan még mindig ott áll anyával szemben a folyosón.

- Minden rosszban van valami jó, elvtársnő, ne sírj már! - hallom a hangját. - Legalább így nem viszik el a férjedet a Vaskapuhoz!

- A Vaskapuhoz? - kérdi anya döbbenetben.
Mureşan tanácstalanul tárja szét a karját:
- Megjött a behívója, ott van az asztalomon a gyárban. De nem mondtam még neki sem, gondoltam megvárom, míg lejárnak az ünnepek. Ha nem lett volna ez a baleset, most mehetne koncentrára, hidat építeni. Anya hangja sikítóssá vált.
- De hiszen családja van, hogy képzelik azt? Nem húszéves már, és két kerek évig volt katona!
- Manapság mindenkit behívnak! Épül a szocializmus, minden szorgos kézre szükség van. De őt most fel fogják menteni egy ideig.
- A Vaskapuról én is hallottam már. Feri bácsi, Vera néni férje is ott van. Egy éve nem járt már haza. Egészen rövid leveleket ír csak, hogy jól van, és hogy Vera néni küldjön ételt és meleg ruhát. Vera néni minden héten küld neki csomagot, és sokat sír, miközben pakolja. Azt mondja, nem hiszi, hogy jól van, mert ezeket a leveleket ellenőrzik. Annyi szörnyűséget hallani a Vaskapuról. Azt mondják, ott embertelenül sok és nehéz a munka, sokan meghalnak, és a halottakat bebetonozzák a hídlábakba.
- Na, ide figyeljen! - ugrik fel most anya a székről. Öcsit, mint a pelyhet lendíti a vállára. - Ha nem intézkedik, én panaszt teszek a párttitkárnál! Elmondom neki, mi történt Andrással ma este a gyárban!
- Mureşan pénzt vesz elő a zsebéből, és odanyújtja anyának.
- Itt van, taxira! - hadarja zavartan.
- Nem kell - tiltakozik anya, de Mureşan ledobja a székre, aztán sarkon fordul, és elmegy.
- Anya amikor meglátja, felkapja a száaszt a székről:
- Szaladj utána, kislányom, és add vissza neki! Nincs nekünk szükségünk a pénzére! Mi addig a kórház előtt várunk. De siess, mert el kell érnünk az éjféli buszt!
- Szaladok Mureşan után, de nem akarom utolérni. Nem akarom visszaadni a pénzt. Nekünk nincs pénzünk taxira, akkor hogy visszük innen haza apát? Neki több pénze van, és amúgy is ő tehet mindenről. Látom, hogy balra fordul, követem. Bemegy az orvosi szobába, aztán nemsokára nyílik az ajtó, az orvos jön ki Mureşannal, és elindulnak sietve előre. Loholok utánuk. Meg kell tudnom, mi van apával, mielőtt hazamennék. Bemennem egy kórterembe, a 312-esbe. Apa december harmadikán született, erről meg fogom jegyezni. Amíg ők bent vannak,

én a folyosó végén várok. Végre nyílik az ajtó, először Mureşan jön ki, aztán az orvos. Megvárom, amíg elhalnak a lépteik, és akkor én is odamegyek az ajtóhoz. Óvatosan benyitok, várom, hogy szokja a szemem a sötétet. Csak egy ágy van bent, rajta apa. Infúzió lóg a karjából. Odalépek az ágyhoz. Látom, hogy a jobb keze be van kötve, ezért a balt fogom meg.

- Apa - szólítom halkán. Nem mozdul, a szeme csukva. Egészen sápadt és törékeny, még nem láttam ilyennek. Szorítom a kezét, koncentrálok teljes erőből, és úgy kérem az angyaltól, hogy apa gyógyuljon meg. Elvégre szenteste van, és én másik ajándékot nem is kérek, farmer sem kell, csak ébredjen fel, és tudjon hazajönni velünk. Most lépéseket hallok kintről. El kell engednem apa kezét, az ablakhoz lépek, elbújok a függöny mögé. A nővér jön be, felgyújtja a villanyt, majd felsikolt:

- Uram, Teremtőm! Magához tért, nyitva a szeme!

Megremegek, de nem árulom el magam. Hang nélkül zokogok, és a pulóverem ujjába törlöm az orrom. Látom, hogy kint nagy pelyhekben hull a hó. A kórház a hegyen van, innen látszik az egész város. Bámulom a fényeket, amíg szédülni nem kezdek. Káprázik a szemem, hát lehunyom, jó erősen szorítom, és akkor is látom azt a sok fényt. Milyen szép, a legszebb város a világon! Én nem akarok innen elmenni soha, és apa se menjen el, sem a Vaskapuhoz, sem máshová. Aztán kinyitom a szemem, és arcomat a jéghideg ablaküvegre szorítom. A kórház előtt anya finom, törékeny alakját látom a hóesésben.

Lélekfogó, 2021 (32 x 28 cm, olaj, vászon)